

16. Nutsvoorzieningen

Water

De watervoorziening van gebouwen is in Tsjechië op verschillende manieren geregeld. In Tsjechië valt ook in de zomermaanden in de regel voldoende water en daarom is het voor afgelegen recreatiewoningen gebruikelijk om van een geslagen waterbron gebruik te maken. Een waterbron wordt geslagen op dat punt, waar het water het meest toegankelijk is, welk punt door een wichelaar via een lokale meeting wordt aangegeven. De bron wordt geslagen op een diepte van 10 tot 40 meter en via een waterpomp en een waterleiding wordt het water gepompt naar een klein huisreservoir van waaruit het water wordt doorgepompt naar de aftappunten in het huis. Alvorens een nieuwe put wordt geslagen, wordt eerst een analyse gemaakt van de waterkwaliteit door de hygiënische dienst of een vertegenwoordiger van een watermaatschappij. Hiermee wordt bepaald of het water geschikt is als drinkwater, als waswater of als spoelwater.

Voor reeds bestaande bronnen kan voor aankoop een dergelijke wateranalyse rapport worden aangevraagd. Vaak dient er rekening mee te worden gehouden dat de waterkwaliteit in sterke mate afhankelijk is van het gebruik. Als een bron enige tijd niet wordt gebruikt, zal de bronkwaliteit sterk dalen. Het is daarom aan te bevelen om een bron in eerste instantie een dag door te laten stromen en met chemicaliën te reinigen. Pas hierna kan de feitelijke waterkwaliteit waarheidshalve worden getest. Voor water uit bronnen in eigen beheer, hoeven géén kosten te worden betaald.

Objecten in kleine dorpen maken in de regel gebruik van een gemeentelijke waterleiding, die het water haalt uit een gemeentelijke bron in de buurt van het dorp. In de regel worden deze waterleidingen geëxploiteerd door één van de grotere waterleidingbedrijven in Tsjechië. Deze organisatie zorgt voor onderhoud, beheer en facturering van het water aan de klanten. Vaak zit in de waterprijs ook een prijs gekoppeld voor afvoer van het water (rioolbelasting). De totale prijs voor drinkwater en afvoerwater is ongeveer één euro per kuub.

Objecten in grotere dorpen maken altijd gebruik van een centrale, gemeentelijke waterleiding, die het water haalt uit één van de vele waterreservoirs in Tsjechië. Deze reservoirs reinigen rivierwater tot drinkwater met gebruik van speciale installaties. Drinkwaterreservoirs zijn volledig afgesloten voor het publiek om goed controle te houden op de waterkwaliteit. De belangrijkste waterreservoirs zijn Římov bij České Budějovice en Želivka bij Světla nad Sázavou.

Aansluiting op het waternet

Voor objecten, die nog géén wateraansluiting hebben kan men bij de beheerder van het waternet informeren naar de aansluitingsvoorwaarden. De waterexploitant geeft vervolgens de aansluitingsvoorwaarden aan op papier, waarbij het van belang is op te merken dat alle kosten die gemaakt worden om de wateraansluiting te regelen ten laste komen van de klant.

Het maken van een wateraansluiting is vaak onderdeel van een procedure bouwvergunning, maar kan ook als een zelfstandige bouwvergunning worden aangevraagd. Alleen bouwkundige adviseurs met een licentie voor waterbouwkundige werken zijn gemachtigd om tekeningen voor een waterleidingsnet in te dienen. Naast toestemming voor aansluiting van het lokale waterleidingsbedrijf heeft u toestemming nodig van rivierbeheer en de eigenaren van de grondstukken waarover u de waterleiding wil laten lopen. Met de eigenaren van deze grondstukken wordt een contract inzake het recht van overpad voor de aan te leggen en te onderhouden waterleiding ondertekend. Dit contract wordt in een later stadium ingeschreven als een zakelijk recht in het desbetreffende kadastrale register. Een belangrijk verschil met Nederland is de diepte waarop de waterleiding moet liggen. Afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden wordt de waterleiding op een vorstvrije diepte van 150 cm aangelegd.

In Tsjechië zijn circa vijftig waterleidingbedrijven. De grootste distributiecentra voor water zijn opgekocht door internationale bedrijven als Vivendi en Anglian Water. In kleinere gebieden zijn de waterleidingbedrijven in handen van gemeentes of een consortium van gemeentes. Elke gemeente kan dus afwijkende leverings- en prijscondities hebben.

Afrekening van het watergebruik

Als water wordt afgenomen via het openbare waternet wordt het waterverbruik gemeten via een watermeter. De watermeter moet op een zodanige plaats worden gemonteerd dat de watermaatschappij ten alle tijde de waterstand kan opnemen. In de regel kan de watermeter op de rand van het eigen grondstuk worden gebouwd, zodat er géén moeilijkheden zijn met het plaatsen van de meter. De prijs van water wordt in de meeste gevallen berekend inclusief een riooltoeslag en bedraagt € 1,20 / m³. Zonder riooltoeslag is de prijs een derde van deze prijs.

Op basis van verbruik over het afgelopen jaar wordt er een maandelijks voorschot betaald dat in de regel voor een woonhuis niet meer dan 10 euro per maand zal bedragen. Appartementen hebben niet altijd een aparte watermeter. In dat geval worden de kosten gedeeld, waarbij als verdeelsleutel het vloeroppervlak van het appartement wordt genomen.

Betaling geschiedt op basis van een maandelijks, automatische overschrijving en een handmatige bankoverboeking voor de jaarlijkse afrekening.

Verwerking van afvoerwater

Voor rioolaansluitingen zijn er vier verschillende mogelijkheden. Afgelegen objecten hebben in de regel géén aansluiting op het openbare riool, waardoor een alternatieve vorm van verwerking van afvoerwater nodig is. De meest voorkomende afvoerverwerking is via een waterdichte opvangbak van enkele kub' s groot, die in de grond is geplaatst en die regelmatig moet worden geleegd. Landbouwbedrijven zorgen in de regel voor de afvoer van rioolwater en brengen dit rioolwater dan naar de dichtstbijzijnde waterzuiveringsinstallatie. Voor eigenaren van recreatiehuisjes is een dergelijke afvalverwerking voldoende, omdat deze huisjes niet veel afvalwater produceren. Regenwater mag namelijk rechtstreeks in de natuur of in een rivier worden geloosd. De prijs van een dergelijke opvangbak is circa 500 euro. Voor het vervangen van een opvangbak behoeft géén vergunning te worden gevraagd, voor het plaatsen van een nieuwe opvangbak geeft de desbetreffende gemeente een vergunning af op basis van een eenvoudige tekening.

Vele kleine dorpen hebben kleine, natuurlijke meertjes, die zorgen voor een natuurlijke afbraak van de afvalstoffen uit de riolering. Huizen, die op een dergelijk systeem zijn aangesloten, dienen hun rioolwater vooraf te behandelen voordat ze hun afvalwater lozen op het openbare riool. In dat geval kunnen huiseigenaren een driekamer septictank plaatsen, waar de grove bestanddelen uit het afval in de tank achterblijven en tot een dikke massa verteren, die in een later stadium moet worden afgevoerd. Het dunne riool wordt gestort in het openbare riool en vervolgens op natuurlijke wijze in de meertjes afgebroken. Huiseigenaren mogen niet zondermeer een septictank plaatsen. Een vergunning wordt op basis van een tekening, gemaakt door een bouwkundig erkend bureau, afgegeven door de gemeente (afdeling milieuzaken) nadat een aantal overheidsorganisaties hier vooraf hun goedkeuring aan hebben gegeven.

Voor grotere objecten als een camping en een hotel worden meestal kleine zuiveringsinstallaties gebouwd, die het rioolwater zuiveren en het geschoonde water vervolgens lozen op een rivier of een meertje. Deze methode van reinigen is in aanschaf duurder, maar is op den duur goedkoper dan aansluiting op het openbare riool (mocht er een openbaar riool in de directe omgeving zijn). Zuiveringsinstallaties dienen regelmatig te worden nagezien, maar het onderhoud van zuiveringsinstallaties kan ook worden uitbesteed aan de lokale water- en rioolmaatschappij.

In grotere dorpen en in de steden is in de regel een openbaar riool, waar huiseigenaren op kunnen aansluiten. De aansluitingsvoorwaarden worden door de lokale water- en rioolbedrijven aangegeven, waarbij de aansluitingskosten volledig voor rekening komen van de klant. De rioolbelasting is in de waterprijs verrekend en is zoals boven vermeld, duurder dan de aankoopprijs van water. De gemeente kan een huiseigenaar verplichten gebruik te maken van een zekere vorm van waterzuivering. Ook al bestaan er verschillende vormen van waterzuivering. De meest aangewezen vorm van zuivering wordt in de regel door de lokale overheid bepaald, al wordt er naar argumenten geluisterd als een alternatieve vorm van zuivering de klant zekere voordelen biedt.

Elektriciteit

Het Tsjechische elektriciteitsnet wordt beheerd door een achttal electriciteitsbedrijven, die oorspronkelijk de elektriciteitslevering in de oude provinciestructuur verzorgden. Door privatisering van de verschillende distributiebedrijven zijn de aandelen van deze distributiebedrijven in handen gekomen van een aantal buitenlandse energiebedrijven, die in sommige energiebedrijven reeds de meerderheid van de aandelen heeft verworven. Toch is er een centrale energiewetgeving voor Tsjechië en zijn de algemene voorwaarden in heel Tsjechië gelijk. Wel verschillen de prijzen voor de eindverbruikers door verschillen in de distributiekosten van energie in de verschillende regio's. In de dunst bevolkte gebieden zijn de energiekosten het hoogst.

Het algehele voltage in Tsjechië bedraagt 220 Volt, maar er zijn ook krachtstroomaansluitingen van 380 Volt. Er wordt in Tsjechië heel veel op electra gekookt, waarbij het inductie koken een steeds verdergaande populariteit krijgt. De elektriciteitlevering is in Tsjechië vrij zeker, het gebeurt zelden dat de elektriciteit uit valt. Wel wordt het net één tot twee keer per jaar voor algeheel onderhoud 24 uur lang uitgeschakeld. Hierover worden de inwoners door een algehele aankondiging geïnformeerd.

Elektriciteitsaansluiting

Indien u een huis heeft gekocht is het voldoende om via een overschrijvingsformulier het elektracontract op uw naam over te schrijven. Bij het overschrijvingsformulier is het noodzakelijk om een kopie van het koopcontract te voegen, omdat de aanvrager een eigendoms- of huurrecht ten aanzien van de elektriciteitsaansluiting moet kunnen aantonen. Nadat het overschrijvingsformulier is ingediend wordt een contract op naam van de nieuwe eigenaar overgeschreven. Mochten de oude contractvoorwaarden niet voldoen omdat er bijvoorbeeld géén rekening is gehouden met een apart nachttarief, dan kunnen de voorwaarden tegelijkertijd worden aangepast. Een lokale vertegenwoordiger kan u hierin begeleiden.

Het kan ook gebeuren dat het gekochte object wel een elektriciteitsaansluiting heeft, maar dat de aansluiting niet voldoet aan de wensen of eisen van de nieuwe bezitter. Het komt voor dat er slechts een ééndraads aansluiting is of dat het aantal gecontracteerde ampères (de stroomcapaciteit) niet voldoende is. In dat geval moet men een aanvraagformulier invullen en zal de elektriciteitsmaatschappij u de nieuwe aansluitvoorwaarden melden. In sommige gevallen is er nog vrije capaciteit beschikbaar op de aanwezige bekabeling en zal de capaciteitsverhoging of aderverbreiding een formaliteit zijn met een kleine legergoeding. In de meeste gevallen zal er een nieuwe kabel moeten worden aangelegd waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd. In dat geval zal de elektriciteitsmaatschappij u een voorlopig contract geven die na realisatie van de capaciteitsverhoging bindend is. De elektriciteitsmaatschappij betaalt de bouw- en voorbereidingskosten en wordt eigenaar van het te realiseren bouwwerk. [De gebruiker betaalt een éémalige bijdrage van 500 Kč per Ampere.](#)

De leveringstijd kan al naar gelang de moeilijkheidsgraad van de aansluiting oplopen tot **achttien** maanden. In de tussenliggende periode kan in sommige gevallen een noodaansluiting worden gebouwd. Dit worden zogenaamde bouwaansluitingen genoemd.

Nadat aan de technische voorwaarden voor aansluiting is voldaan, moet men voordat de feitelijke stroomlevering plaats vindt, de voorziening door een erkend elektricien laten testen. Deze elektricien zet zijn handtekening op het aanvraagformulier voor de elektriciteitsmaatschappij, waarna de elektriciteitsmaatschappij een stroommeter plaats aan het eind van de hoofdaansluiting in een hiervoor geijkte meterkast. De meterkast moet ten alle tijde voor werknemers van de elektriciteitsmaatschappij toegankelijk zijn.

Afrekening van het energiegebruik

De afrekening van de energierekening is vergelijkbaar met de afrekening van het water. Bij het aangaan van het leveringscontract wordt er een maandelijks voorschot afgesproken dat maandelijks per automatische overschrijving of per incasso wordt overgemaakt. Eén of twee keer per jaar wordt de meterstand opgenomen en het elektraverbruik verrekend en de hoogte van het voorschot eventueel aangepast. Het is sinds kort niet meer mogelijk de elektrarekening contant te voldoen, zoals veel Tsjechen tot voor kort gewend waren.

De stroomprijs verschilt per regio en kost in Zuid-Bohemen 3,50 Kč/KWh (€ 0,10/KWh). De jaarkosten voor electra voor een gemiddeld huis zijn circa € 400 per jaar. Indien men de elektriciteitsrekening niet op tijd betaald, krijgt men een aanmaning. Mocht men deze aanmaning ook niet betalen, dan kan de elektriciteitsmaatschappij de stroom afsluiten. Hoewel de elektriciteitsmaatschappij meestal telefonisch afspraken maakt over de betaling, kan door langdurige afwezigheid en administratieve fouten de electra worden afgesloten.

Gasaansluiting

Een aansluiting op stadsgas is in de meeste dorpen en steden van enkele duizenden inwoners géén probleem. De laatste tien jaar heeft een sterke uitbreiding plaatsgevonden van het gasnet, welke uitbreiding door zowel de gemeentes als de gasmaatschappijen zijn geïnitieerd. Er zijn verschillende gasmaatschappijen die precies hetzelfde werkterrein hebben als de regionale elektriciteitsmaatschappijen, dus binnen de grenzen van de voormalige provincies. De eigendomsverhoudingen liggen voor de verschillende gasmaatschappijen verschillend, de aansluitingsvoorwaarden zijn gelijk en bij wet bepaald.

De klant kan aansluiten op het gasnet als dit technisch mogelijk is, waarbij de aansluitingskosten door de klant zelf gedragen moeten worden. Om een gasaansluiting aan te leggen dient vooraf een bouwvergunning te worden aangevraagd. De bijbehorende tekeningen moet door een bouwkundig adviseur met een gaslicentie worden opgemaakt en ondertekend.

Gasaansluitingen waren de afgelopen jaren bijzonder populair, maar door de sterk toegenomen prijzen van aardgas loopt de populariteit van het gas terug. Klanten gaan in sommige gevallen terug op kolen of hout, terwijl ook elektriciteit als warmtebron een terugkerende populariteit kent.

In kleinere dorpen en gemeentes is het gasnet veel minder dicht en is men voor gasverbruik aangewezen op propaan butagas. Het verbruik van propaan / butaan is enigszins duurder in vergelijking met aardgas, maar de aansluitingsvoorwaarden van de leveranciers worden ieder jaar aantrekkelijker. Leveranciers zijn bereid om tegen een aantrekkelijke prijs tekeningen en bouwkundige voorstellen te maken om de klant een interessant alternatief te bieden ten opzichte van electra en olie. Gastanks worden aangeboden in verschillende groottes en maten en worden indien mogelijk onder de grond geplaatst. De aanwezigheid van een gastank heeft géén invloed op de verzekeringspremie, wel dient de eigenaar van het onroerend goed een aangepast brandpreventieprogramma te maken.

Afrekening van het gasverbruik

Gas wordt, net zoals water en electra afgerekend op basis van maandelijks voorschotten en een jaarlijkse afrekening. Op de jaarlijkse afrekening staat het feitelijk gebruik, de berekende prijzen en de verrekening van de gasrekening met de betaalde voorschotten. De gasrekening kan zowel per incasso als normale overboeking worden voldaan. Na de jaarlijkse afrekening krijgt de klant een voorstel voor aangepaste voorschotbetalingen voor het komend jaar, welk voorstel voor de klant niet bindend is. De gemiddelde gasrekening voor centrale verwarming en warm, stromend water is € 600 per jaar, waarbij aangetekend dient te worden dat de gasprijs de komende tijd een stijgende tendens zal hebben.

Telefoon aansluitingen en internet

Sinds kort is het monopolie van de nationale telefoonmaatschappij verlopen en mogen telefoondiensten ook door andere maatschappijen dan de nationale telefoonmaatschappij worden aangeboden. Wel zorgt de nationale telefoonmaatschappij voor de vaste verbinding naar en van objecten. Het is dus noodzakelijk om eerst de telefoonmaatschappij te vragen om een telefoonaansluiting, waarna u zelf de leverancier van de telefoondiensten kunt kiezen. Voor het aanvragen van een telefoonaansluiting heeft u zoals bij een contract voor electra en water, een eigendomstitel of een huurtitel nodig. Verdere voorwaarden zijn er niet.

De kosten van een nieuwe telefoonaansluiting zijn de laatste jaren sterk gedaald en bedragen nu 100 euro per aansluiting. De telefoonmaatschappij biedt een steeds uitgebreider scala van diensten, waaronder ISDN en ADSL. Permanente internetaansluitingen in de vorm van ADSL worden [in steeds meer dorpen aangeboden](#), en is niet langer het domein van steden met meer dan 5000 inwoners. Langzaam worden ook alle plaatsen via lokale aansluitingspunten binnen het permanente aansluitsysteem opgenomen. Het ADSL-net breidt zich [verder](#) en de verwachting is dat de netdichtheid de komende tijd sterk zal toenemen.

Overigens behoort Tsjechië tot de landen met de hoogste netdichtheid van mobiele telefonie en daarom is de meest eenvoudige telecommunicatiewijze per mobiele telefoon. Er zijn drie providers beschikbaar, waarvan de provider Eurotel aantoonbaar de beste netdichtheid heeft. In de steden is er géén kwaliteitsverschil tussen de verschillende providers.

Zowel de vaste als de mobiele telefoonaanbieders hebben naast internetaansluitingen een breed scala aan diensten, zoals memo-box, rekeningspecificatie en blokkade van ongewenste nummers. De facturering van de telefoonrekening is ééns per maand op basis van een factuur waarop gespecificeerd staat voor hoeveel u heeft gebeld. Het is het makkelijkste de telefoonrekening per incasso te betalen om te voorkomen dat de rekening niet betaald zou worden en vervolgens de telefoon zou kunnen worden afgesloten.